

PROMOTOR

PARTENERURA

Fundación Secretariado Gitano (FSG)

Ahijones, s/n
28018 Madrid. Spain
Tel.: 34 91 422 09 60
Fax: 34 91 422 09 61
www.gitanos.org

Equality Commission for Northern Ireland (ECNI)

7-9 Shaftesbury Square
Belfast/BT2 7 DP
United Kingdom
Tel.: 92890500572
Fax: 02890329227
www.equalityni.org

Office of the Parliamentary Commissioner for the Rights of National and Ethnic Minorities

Nádor u. 22
1051, Budapest - Hungary
Tel.: 36 1 475 7149 / 36 1 475 7253
Fax: 36 1 269 3542
www.obh.hu

National Council for Combating Discrimination (CNCD)

Pta. Walter Maracineanu, nr. 1-3, sect. 1
Bucharest - Romania
Tel.: 40 21 312 65 78
Fax: 40 21 312 65 79
www.cncd.org.ro

Roma Centre for Social Interventions and Studies (Romani CRISS)

Buzesti street, no 19, district 1
Bucharest, code 011011 - Romania
Tel.: 4 021 231 41 44
Fax: 4 021 231 41 44
www.romanicriss.org

The office of the Governmental Council for Roma Community Affairs

Nábř. Edvarda Benese 4
Praha 118 00 - Czech Republic
Tel.: 420 296 153 573
Fax: 420 224 946 615
www.vlada.cz

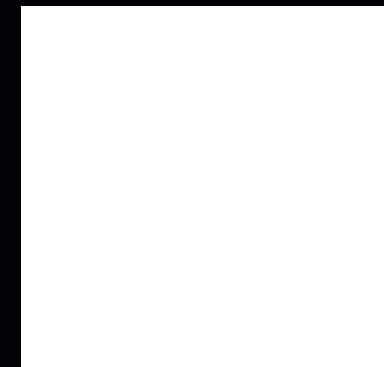
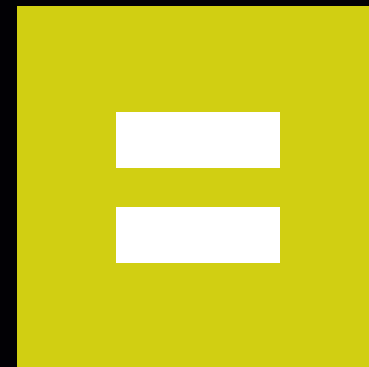
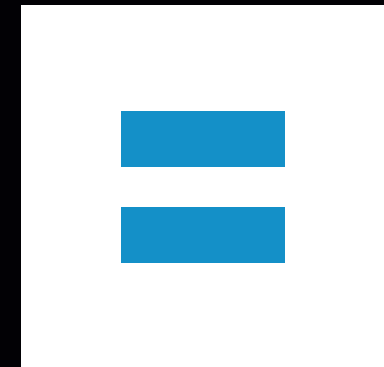
High Commissariat for Immigration and Ethnic Minorities (ACIME)

Rua Álvaro Coutinho, 14
1125-025 Lisboa - Portugal
Tel.: 351 21 810 61 00
Fax: 351 21 810 61 17
www.acime.gov.pt

FINANCI

PHAGERINDOS E DISKRIMINACIJA KONTRA LE ROMENGI/PHIRUTNENGI ANDE EDUKACIJA THAJ BUKI

**ROMA
EDEM**

Promotion of Roma/Traveller Integration and Equal Treatment in Education and Employment

EDICIJA:

Fundación Secretariado Gitano

Ahijones, s/n - 28018 Madrid

Tel.: 91 422 09 60

Fax: 91 422 09 61

E-mail: gitanos@gitanos.org

Web-site: www.gitanos.org

GRAFICHNO DIZAINO IMPRESIJA:

MINIM Comunicación

ISBN:

Legalno Depozito:

© FSG

2006 Madrid

Collection *Material of Work*. Nº

Kado lil kerdas pes le dzutimasa financijalno katar la Europako Komuniteto. O dikhipe ramosardo kathe si katar le partenerura le projektoske Roma EDEM thaj chi biril te dikhel pes sar kana si o oficijalno dikhipe katar la Europaki Komisija.

ANGLUNI VORBA

- O Roma EDEM projekto **2**
- Roma EDEM Lashe Praktikengi Broshura **3**

LASHE PRAKTIKENGO PREZENTACIJA

- ACCEDER Programo (Spanija) **6**
- Le sikavnenge asistentura anda e socijalno thaj bihasnake chavore (Czehisko Republika) **10**
- Programo anda e Integrimo Centralno Buki anda Roma (Ungro) **14**
- Le Romane chavore kamen te sikjion (Romanija) **18**
- Programo anda e Socijalno Promocija e Romengi (Protugalo) **22**
- Khelimatengi kutija - Le anglune bershengo barearipe perdal khelipe (Oprutno Irlando - UK) **26**

O Roma EDEM projekto

E komunitatea le Romengi/Phirutnengi, si jekh etnichno minoriteto savo trajl ande sa le EU thema thaj von si karing desh milioni dzene pala so buhlilas o EU karing le Centralno thaj Est Europake kandidato thema. Maj but, o minoriteto le Romengo/Phirutnengo si shaj jekh anda e maj shudine etnichno grupe anda EU thaj e diskriminacija si inke jekh anda e bariere ando drom karing e inkorporacija ando societeto sas chache themutne. Ande le palutne bersha, kerdas pes but dokumentacija, vi sikadas bare diference mashkar le Roma thaj le Gadze ande edukacija, buki, sastipe, khera thaj aver. Le zumavimata kash te phanden pes kadala duj riga chi resle te aven kade efektivno pala sar mangel pes kash te lasharen pes le strukturalno problemura save si aba dumult.

Vi kana butile thaj lashajle le Europake thaj nacionalno legalno instrumentura save vazden o barabar tratamiento, feri e anti-diskriminatorichno legislacija shaj te avel efektivno kana vi le mekanismura save vazden pes kash te implemetin lake provizije si vi von efektivno. Kade ke, o Roma EDEM projekto kamel te ciknijarel e diferenca mashkar e anti-diskriminatorichno legislacija thaj le institucionalno praktike, thaj te thol pe Europaki politikani agenda le problemura le Romenge/Phirutnenge. Kah te resel pes ke kado generalno objektivno, ando projekto keren pes trainingura thaj informacijake aktivitetura maj but pala e monitorizacija katar e anti-diskriminatorichno legislacija thaj le politike katar o lokalno nivelo ande edukacija thaj buki, thaj vi o zurearimos katar le Romenge/Phirutnenge asosijacije ande sa le participante thema (Spanija, Ungro, Portugalo, Czeho, UK; Nord Irlanda thaj Romanija). O Projekto hamil jekh lokalno thaj Europuno dikhipe ande sa le aktivitetura, thaj dzutil pashe jekh trans-nacionalno asosijacija kerdi anda pandzi specijalizime institucije anda o vazdimos katar o barabar tratamiento thaj duj NGO saven si len jekh sikadi eksperienca ando maripe kontra la diskriminacijako.

Le aktivitetura save si planime anda le duj bersha implementacijaki faza le projektoski, si vi seminarura pala o barabar tratamiento ande edukacija thaj buki ande svako anda le thema save si hamime, internacionalno seminarura pala e monitorizacija katar e anti-diskriminatorichno legislacija thaj politike, o kerimos thaj e distribucija katar le materialura pala lashi praktika ande Anglezisko, Spanishisko, Portugisko, Czesko, Ungriko, Rumunisko thaj vi Romani shib.

Anda maj but informacija, mangas tumen te dikhen e rig:
www.gitanos.org/romaedem

Roma EDEM Lashe Praktikengi Broshura

Soske si but diskriminacija kontra le Romengi thaj Phirutnengi ande edukacija thaj buki, e promocija katar le lashe praktike si zuales importante vi anda e komunitatea le Romengi thaj vi anda e komunitatea le gadzengi/Phirutnengi, thaj vi anda le manusha save den e buki thaj vi anda le sikavne.

Ande kado senso, o paruvimos katar le lashe praktike sas jekh anda e maj importante riga katar o Internacionalno Seminari anda e monitorizacija katar e anti-diskriminacijaki legislacija thaj politike save dikhen pala Roma/Phirutne savo sas ando Madrido po 24to-25to Novembro 2005, kaj sas maj but sar 90 oficijalura, internacionalno ekspertura, NGO thaj reprezentantura le Romenge/Phirutnenge thaj asosijacije anda Ungro, Czeho, Oprutno Irlando, Portugalo, Romania thaj Spanija.

O dujto ges le seminarosko, le lashe praktike anda publiko thaj anda civilno societeto sas prezentime pala e buki thaj edukacija, thaj kade le partenerura alosarde shov kash te thon len ande kadi broshura kash te dikhen pes le glavno karakteristike, vashno elementura kash te nerin, thaj vi o potencijalno transferabiliteto.

O objektivno katar kadi lashe praktikengi broshura si te del pes jekh promocijalno instrumento savo shaj te dzutil te neril pes thaj te sikavel pes le modelura ande promocija katar o barabar tratamiento, thaj sa kade te studiin pes le elementura save si komuno kade ke del pes jekh barvali referinca.

Trin anda le shov alosarde praktike, anda Spanija, Portugalo thaj Ungro, si maj but pala e promocija le aksesoski ke buki, thaj le aver trin anda Romania, Czeho thaj Oprutno Irlando si pala o akceso ke edukacija ke verver nivelura thaj vi e atencija ko kulturalno diversiteto ande shkole.

Le vashno elementura komuno ke sa le alosarde lashe praktike save keren len te nerin/te aven lashe thaj kerel len te aven lashe modelura save shaj te aven potretime ande similarno situacije, shaj te sumarin pes kade:

- **Integrime dikhipe:** lashe programura sas kerde inkerindos konto katar e kompleksno situacija le Romengi, dikhindos maj but pala le relacije mashkar e socijalno ekskluzija thaj diskriminacija ande: buki, edukacija, khera, justicija/kriss, medija, etc.

- **O hamimos thaj o zurearimos la komunitateako le Romengi thaj le asosijaciengo:** sa le projektura thon jekh prioriteto pe participacija le Romane dzenengi, familijengi thaj asosijaciengi ando barearimos le akcijengo, sikavindos lengi sherutnimaski rola ande le bukijake thaj edukacijake procesura.

- **Interkulturalno bukijake timura:** ande sa le eksperiencije sas thodo pashe ke si te lel pes sama pala o kontakto, e komunikacija thaj le uleavde aktivitetura mashkar le Roma thaj Gadze, thaj maj but anda e rig le sherutnimaski anda o inicijalno programo, thaj vi le bukijake timura, kade ke ingridzin pes le interkulturalno okoline.

- **Dikhle ale na-segregime servisura:** pasha o integralno dikhipe thaj o inter-kulturalno mediuo sas thode le fleksibilno thaj adaptime akcije save te len pes pala le problemura le Romenge, kade dur sar metodologija, instrumentura thaj servisura. Kado dikhipe katar o kulturalno diversiteto, kana kerdas pes, las pes sama kash te na kerel pes etnichno segregacija.

- **O kerimos katar le roloske modelura:** le programura kerde roloske modelura anda le Romane studentura, lenge familije thaj anda le manusha so roden buki kash te lasharel pes lengi edukacionalno thaj bukijaki situacija, thaj vi lenge trajosko standardo.

- **Zuralo partenerijato:** kerde pes zurale partenerijatura kade ke hamisajle vi le publichno administracije pala buki thaj edukacija ko nacionalno, regionalno thaj maj but lokalno nivelo; NGOs, familije, bukijake unije thaj fabrike, thaj vi aver publichno vaj privato strukture pala sastipe, zakono, justicija, etc.

- **Datengi kolekcija:** sa le programura dzutisarde pashe kash te kidel pes informacija/data pala e situacija le Romengi ande buki thaj edukacija, thaj das pes vi o shajpe te reorientin penge akcije thaj strategije kash te phageren maj eficiento e diskriminacija thaj e socialno ekskluzija.

- **Transferabiliteto:** le programura shaj te aven modelura lashe ande le Europake thema pala e limitacija le akcesosko le Romengo ke generalno edukacija, trainingo thaj bukijake resurse. Von shaj vi te aven adaptime kash te mothon le nabarabarimata save si te nakhaven aver grupe katar le shudine thaj dine pe rig populacije, kade sar si le nasfale manusha, migrantura, nashade manusha, etc.

- **Anti-diskriminatorichno fokuso:** sa le programura sikaven komponentura kontra la diskriminacijake, thaj specijalno sikaven le ideologichno elementura save barearen acija (prejudicii, stereotipuri), le strukturalno faktorura save khelaven e rola sar jekh bariera ko barabaripe, thaj la komunikacijaki diferenca mashkar le Roma/Phirutne thaj Gadze.

ACCEDER Programo

Domenio Buki

Institucija/kon Foundation Secretariado Gitano

Them Spanija

Generalno Objektivo Te lokhijarel pes o akceso le Romengo ko tranningo thaj ke buki.

Harni Prezentacija O Multi-Regionalno Anti-Discriminatorichno Operacionalno Programo katar e Europako Socijalno Fondo, o ACCEDER Programo, kamel te lokhijarel o akceso le Romengo ko tranningo thaj buki katar 2000-2006 perdal 46 specializime bukijake ofisura savengi metodologija si bazime po individualno comprensivno drom karing e buki, thaj sa ande kodi vrama kerel pes eforto te lel pes sama pe le pro-aktivno politike le Romenca.

Pala le individualizime comprensivno droma karing e buki, le akcije save dikhen pala o barearimos thaj o lasharimos le limasko ande buki savo kerel te avel musaj te sikjiol pes thaj te kerel pes tranningo anda le profesionalno tehniko thaj dzanglimata thaj socijalno dzanglimata anda buki, o shajpe te lel pes inicijativa thaj te avel pes autonomo, te dzanen ligvistichno dzanglimata thaj te avel len o kapaciteto te hakijaren thaj te internilizin le objektivura le firmake. Kadala principura si implementime thaj organizime tela gido, tranningo thaj bukijaki insercija (mishto-avimos thaj informacija, gidacija, sfato, monitorizacija thaj referalno akcije, akcije save implementin angla buki tranningo thaj tranningoske aktivitetura kerde anda Roma) thaj vi o studiumo pala e buki thaj medijacija (akcije save dikhen pala e analiza thaj o rodipe anda buki, akcije save te dzutin pashe ko limos ande buki thaj le aver akcije save si pasha la bukijako marketo/pijaco).

Kodo ke lel pes sama pala le pro-aktivno politike save si anda Roma, kerel musaj, ande praktichno terminusura, te lel pes sama pe le servisura thaj le bukijake shajmata le komunitateake, save si phangle kadalenca (socio-educacionalno, socio-sastipe thaj socio-kulturalno servisura); te sikavel pes le Romenge so vashno si o tranningo thaj e buki, e tehnicno asistensa anda le governoski administracija thaj le socijalno organizacije, thaj buhlearimos le studijengo thaj le rodimasko kash te neril pes inke maj baro dikhipa pala e Spanisisko Romani populacija.

- D-anda Decembro 2005, 28.231 manusha nakhle anda individualno bukijake droma, thaj maj but sar 14.742 bukijake kontraktura salariosa semnosajle/potpisajle.
- Ande 190 kursura inkerde pes maj but sar 160.000 chasura profesionalno trainingo.
- Ande intrego Spanija implementisajle akcije ande 45 thana thaj 13 regionura.
- O lasharimos le limasko ande buki sas les direktno impakto pe le Roma.
- Sikadas pes ke si musaj te adaptin pes le tranningoske thaj bukijake sistemura ko specifiko chachipe ande savo trajn le Roma.
- Identifikacija le kazurengi kaj sas diskriminacija thaj o dzutimos le viktimengo.
- Kidas pes data/informacija pala o limos ande buki le Romengo.
- Integritime dikhipa pala o plano pe lungo vrama.
- O hamimos thaj o zurearimos le Romane komunitateako thaj le asosijacijengo.
- Barabar balanca mashkar socijalno thaj ekonomichno perspectiva.
- Interkulturalno bukijake timura.
- Dikhle ale na segregime servisura.
- Adaptabilitatea ando potrebimos katar le specijalno metodologije thaj instrumentura.
- Zuralo partenerijato thaj sherutnimaski rola katar e dikhli grupa thaj lake reprezentativno entitetura.
- O proceso r le individualizime bukijake droma (tranningo thaj buki).
- E dimesija katar e bari/buhli-nacija.

Le Maj Vashno Rezultatura

Vashno Aspektura

Anti Diskriminacijako Fokuso

- O potrebitos katar ERDF.

ACCEDER aktivno dzutil pashe kash te phageren pes le stereotipura pala le Roma ande buki, kerindos permanento kontakto le firmenca thaj le manushenca save den e buki. Anda kado, o Programo barearel o kontakto mashkar le Roma thaj Gadze bukiarne thaj le manusha save den e buki. Po individualizime komprehensivno drom karing e buki, o Programo lel pes pala le strukturalno bariere savenca resen pes le Roma ando akceso ke buki thaj ke le profesionalno trainingoske servisura.

O Programo das sa kade voja te indentifikin pes le diskriminacijake kazura; varesave anda lende sas publikime ando FSG bershesko raporto *E Diskriminacija thaj e Komunitatea le Romengi*, thaj dzutisardas le viktimen kash te mangelenge chachimata thaj das len legalno sfato, mediacija thaj legalno akcija. Kadala studioske kazura dine voja te analizil pes mishto la diskriminacijake dinamike save sas te nakhaven le Roma ande buki. Ko agor, amen kamas te phenas inke ke o projekto dzutil te kidel pes lashi data/infomacija pa Roma thaj buki thaj publikisardas pes publikacije thaj studije kade sar si FSG *Bukijako Observatoro* le maj neve rezultatura pala ACCEDER pala o kontrakto so semnosarde, le bukijake sektorura, gender balanso, thaj vi o komparativno studiumo *E Romani Populacija thaj e buki*.

Partenerijato

Hamisjale sar ko-fondatorura maj but sar 100 departamentura katar e publicno administracija (them, regionalno thaj lokalno) thaj privatno institucije. O privatno sheftosko sektoro (3.000 firme), le Romane asosijaciengo mishkipe, le socialno networkura, e medija thaj aver institucije participisarde aktivno.

Transferabiliteto

O ACCEDER shaj sas te avel jekh modelo savo shaj pasujl sepcijalno ande CEE thema soske lesko dikhipe si bazime maj but pe socialno integracija sar po kulturalno identiteto, thaj koncentril peske efortura kash te lasharel le trajoske kondicije le Romenge kerindos totalno inkorporacija ando profesionalno trainingo thaj regularno buki. Ande kadi rig, e Barearimaski Banka katar o Konsilo la Europako semnosardas jekh hakijaripe le FSGesa kash te del tehnicno asistenco le projekton save kamen te lasharen le trajmaske kondicije le Romenge ande CEE thema.

O Programo shaj te avel jekh modelo vi anda aver thana kaj si aver socialno thaj kulturalno karakteristike thaj limitenco anda varesave populacijengo akceso

ko generalno trainingo thaj bukijake re-surse (aver minoritetura, migrantura, etc.) Anda o barimo le Programosko, o sistemo le managementosko thaj sherutnimasko si jekh elemento kija anda lesko nerimos/uspeho, soske kasavo sistemo shaj te transferil pes ke jekh aver buhli-skala projektongni: edukacijake, bukijake thaj socialno intervencijake.

Belén Sánchez Rubio,
ACCEDER Programosko Managero
belen.sanchez@gitanos.org
www.gitanos.org

Kontakto

Sikavnenge asistentura anda le socialno vaj kulturalno bihasnake chavore

Domenio Edukacija

Institucija Edukacijako Ministeri, Ternengo thaj Sportosko

Them Czech Republika

Generalno Objektivura Te dzutil pes le Romane chavoren ande lengo edukacijako proceso.

Harni Prezentacija Le Romane sikavnenge asistentura astarde te keren buki ando Czeho ando 1993to bersh, najs le financijalno dzutimaske katar le non-profit organizacije. D-anda 1998to bersh, lenge kompetence sas stabilime katar jekh Governosko Dekreto, thaj maj palal sas definime katar jekh Gido katar la Edukacijako Ministeri.

D-anda 1no Januari 2005to bersh, o posto sar Romano asistento parubdas pes te avel *le sikavnesko asistento anda e socialno vaj kulturalno bihasnake chavore*. Pala sar phenel o zakono, von si konsiderime sar personalo thaj si pokinde anda o nacionalno bugeto. E pozicija kerdas pes soske o objektivno sas te vazden pes le barabar shajmata dindos jekh edukacionalno modelo savo reflektil le chahe edukacionalne trubujmata katar sa le studentura anda e angluni shkola, thaj maj but katar kodola save aven ande jekh aver kulturalno vaj socialno mediumo. Maj butivar, le sikavnenge asistentura keren buki ande shkole kaj si jekh ucho gin Romane studentongo thaj vaj si von Roma vaj dzanen mishto kadale komunitatean.

Le maj but aktivitetura dikhen te dzutin le studenton kash te adaptin pes ande le shkolako mediumo, thaj te phageren le komunikacijake barieri, dzutindos le sikavnen ande le edukacionalno aktivitetura thaj dikhindos pala o kulturalno diversiteto thaj agoreste, vazden e kooperacija le familijenca thaj lenege komunitateasa. Kade ke, rigate katar le direkto edukacionalno aktivitetura, ande shkolaki klasa le sikavnenge asistentura keren vi socialno buki ando Romani komuniteto, thaj kade kado bushol but anda le shavore thaj dikhen modelura pala save te len pes.

Le Maj Vashno Rezultatura

- Si maj sar 300 sikavnenge asistentura anda le socialno vaj kulturalno buhasnake shavore ando Czeho.
- Provizija instrumentongi kash te phageren e diskriminacija, kash te vazdel

o kulturalno diversiteto thaj te influencil pozitivno ando mediumo katar le Romane studentura (maj cira absenteismo, maj lashe note, etc.).

- Training programura kerde anda e kalifikacija le asistentongi, ale vi anda le sikavne, kash te vazdelpes e kooperacija thaj o respekto karing o diversiteto ando intrego edukacionalno timo.
- Te gridzil pes o akceso le Romengo ke le bukijako marketo/bazari.

- O hamimos le Romengo ando Czehisko edukacijako sistema.
- Interkulturalno pedagogichno timura.
- Individualno dikhipe le chavorenca thaj lenge familijenca.
- Lel pes sama pala o kulturalno diversiteto thaj le Romane specifichno edukacionalno trubujmata.
- Kerimos modelongo anda le Romane chavore.

Naj kodoleske ke thode le ashkole sikavnenge asistentura, o pedagogichno timo aresel te avel maj kulturalno diverso thaj le sikavimasko stilo si maj but fokusime pe le trubujmata le Romane studentoge kana dikhel pes ke le sika-vimaske metode, komunikacija, etc. Kodo ke si po than jekh Romano asistenti savo dzutil le sikavneske, dzutil pashe te phageren pes le prejudicije thaj le stereotipura savi si pala Roma. Specijalno dzutil le sikavnen te phageren le prejudicije thaj le stereotipura, saven naj len feri bukijaki eksperienca le Romenca ale vi kerel pes lenge specifichno trainingo khetane le asistentonca kerindos aktivitetura khetane thaj rodindos objektivura khetane le Roma thaj Gadze.

Le asistentura sa kade dzutin pashe te vazdel pe o kulturalno diversiteto ande le shkole, lokhiarindos thaj adaptindos le generalno pravile thaj regulaminura ko Romano komuniteto. Sa ande kodi vrama, le Roma apticipin maj aktivno ande le shkolako trajo kaj len si len jekh reprezentativo thaj varekas ande kaste von pakijan. Agoreste, o kerimos kadale postosko sas lasho vi anda le Roma save rodenas buki thaj anda kodo dzutil te phagerel pes jekh serioсно

Vashno Aspektura

Anti Diskriminacijako Fokuso

diskriminacija savi nakhadas o Romano komuniteto, nerindos akceso ke le bukijako marketo.

Partenerijato

O rolo katar le sikavnesko asistento si te inkerel jekh but vashno thaj buhli kooperacija mashkar verver vashno institucije, maj but shkole, regionalno thaj lokalno administracije, edukacionalno institucije thaj non-governmentalno organizacije.

Transferabiliteto

Vi aver Europake thema shaj te potrebin e eksperienca sar te keren jekh posto anda le sikavnesko asistento, sar te roden love, introdukcija ande shkola, e agenda, etc. Vi le edukacionalno programura kerde anda le sikavne thaj asistentura fokusime pala le chache trubujmata le Romenge si but mobilno. Shaj te den pes maj dur vi le sikajmata sikade ande selekcija le kandidatongi, thaj pashe, e preparacija thaj o trainingo katar o intrego edukacionalno timo anglal te kerel pes e introdukcija le asistentoski ande shkola si but vashno, thaj maj but kana vov/voj si Rom. Kade ke, anti.prejudicije trainigura thaj seminarura

save fokusin po rolo katar le sikavnesko asistento si but mishto, thaj si reflektime ande kadala transferabilno eksperience:

- Nova skola, o.p.s. (www.novaskola.org)
  - Tandem kurso (metodologija anda e kooperacija mashkar le sikavne thaj asistentura).
  - Bershesko Themutno buhlo Kidipe katar le Sikavnenge Asistentura (lekture thaj workshopura).
- Step by Step CR (www.sbscr.cz)
  - *Kukadla-Jakhora* projekto (seminarura thaj socijalno buki fokusime po barearimos le ginesko le Romengo save kam aven sikavnenge asistentura ko pre-shkolako nivelo).
  - *Dzutimos anda e Romengi Integracija* projekto (metodologija anda e kooperacija mashkar le sikavne thaj le asistentura).
  - *Anti-prejudicije Edukacija* projekto: trainingo kash te indentifikin, prindzaren thaj phageren le prejudicije.
- Edukacionalno-psihologichno preparacija anda le sikavnenge asistentura
  - Kabineto anda e Multikulturalno Edukacija – Pedagogichno Fakulteti katar o Masaryk Universiteto ando Brno (www.ped.muni.cz/wsocedu/kmv).
  - Humanitas-Profes, o.p.s. (www.humanitas-profes.cz).
  - Regionalno Edukacionalno thaj Informacionalno Centrumo katar o Moravijano-Silesijano Regiono (www.kvic.cz).
- Specijalizacija anda e Dujto Shkola: pedagogija anda e asistentura ando dujto shkolako sistemi
  - VOS, Dujto Pedagogichno Shkola thaj Komercijalno Akademija ando Most (www.vos-oamost.cz).
  - Prof. Zdenek Matejcek Dujto Shkola – Ostrava-Poruba (www.skolspec.cz).

Marketa Šobrová. O Czechisko Ministro la Edukacijako, Ternengo thaj Sportosko Marketa.Sobrova@msmt.cz

Kontakto

Integrime Centralno Bukijako Programo anda Roma

Domenio Buki

Institucija Regionalno Bukijako Ofiso ando Pest

Them Ungro

Generalno Objektivno O objektivno le programosko si te kidel, sikavel thaj te dzutil te arakhel than ando le bihasnake Roma thaj aver manusha ande jekh sa kade situacija.

Harni Prezentacija D-anda 2003to bersh, o *Integrime Centralno Bukijako Programo anda Roma* das o shajpe ka o Regionalno Bukijako Ofiso ando Pest te implemetil o kidimos, sikavimos thaj te thol po than aktivitetura ande 8 aver thana limitime grupenca ande save si 15-25 bibukijake manusha.

Pala e selekcija le participantongi, kodola save len rig ando programo len buki ando publicno sektori dzi ke sar maj but 2 bersha. Kash te na aresel pes ke ekonomichno problemura save shaj te aven ando o barearimos le kostongo le trajoske, ande vrama le programoski das pes dzutimos 90% ande e publicno buki. Ande intrego vrama le bukijaki, le participantura sas thode pashe ande jekh kompleksno programo so phandel pes. Pashe pasha le tradicionalno manushikane resursi, sas vi motivacijake trainingura thaj perfekcionarake kursura, phandavimakse trainingura thol pashe aktivitetura save dzutin te lasharel pes le trajoske standardura thaj del zor te avel jekh sastevesto trajosko stilo thaj phiravimos. Kado dzutipe na feri ke kerel te aven maj lashe le personalno dzanglimata ale dikhel pes vi pala e kade anavdi "kolektivno karakteristika" thaj aven pashe vi aver elementura katar verver organizacii partenero (familijako dzutipe, policija, etc.). Kade ke ame trebul te phenas ke kodola save len rig ando programo si konsiderime sar grupuri cinta/bulica ando kadala organizacii.

Le Maj Vashno Rezultatura

- E implementacija ande 7 lokalno bukijake ofisura ande intrego 8 thana ando Pest regiono, thaj participisarde 653 manusha (284 dzuvla).
- Profesionalno trainingura specijalno kerde pala le trubujmata katar la bukijako marketo, potrebindos jekh integrime metoda khetane 216 kalifikime dzenenca.
- Monitorizacija le thaneski permanenca kaj 21% ande le manusha so gele te keren buki inkerde penge bukija maj but sar shov shona.

- O lasharimos katar e bukijaki situacija le participantongi, thaj vi katar lengo intrego trajosko standardo.
- Buhli socialno akceptacija thaj anav mashkar le Roma, thaj sas inke but aplikacije pe adzukearimaski. lista.
- Kerde pes regularno kulturalno programura kash te barearen e Romani kultura thaj o identiteto (kidimata ginavimaske thaj ramomaske, diskusije ke rotundo meseali).
- Integrime dikhipe ande organizacija thaj ande le servisura save dine pes.
- Dikhle ale na segregime trainingura thaj servisura.
- Fokuso po komplekso thaj harmoniso barearipe la personalitateako.
- Profesionalno trainingo shinado pala le trubujmata le marketosko le bukijako thaj le participantonge dzanglimata.
- Kolektivno programo: particiacija le networkongi katar verver organizacije.
- Individualno dikhipe, fleksibilno thaj adaptime servisura.
- O vazdimo le thanesko thaj la permanencako ando primarno bukijako marketo.
- O kerimos jekha Romane Partenerijatoski Trujal Meseali sar jekh scocialno fondo le programosko.

Vashno Aspektura

E Non-diskriminacija sas dikhli sar jekh bazichno principo katar le projektoske organizacije partenero: ande vrama le astarimaski thaj ande le implementacijake fazi le projektoske, sas siguro ke chi jekh membro ande le dikhle grupake kam avel diskriminime ande peski etnichno origina, bersha vaj gender (mursh vaj dzuvli). Specijalno akcento thodas pes pe le aktivitetura te intensifikin o prindzarimos katar le legalno bukija: o projekto das jekh shajpe vi ande le bukijarne thaj ande le manusha save dene buki te dikhe jekh generalno foto/slika katar e nacionalno anti-diskriminacijako zakono ando domenio la bukijako.

Anti Diskriminacijako Fokuso

Pasha o phagerimos la diskriminacijako, jekh importante elemento le projektosko sas te thon pashe le ekonomichno hasne anda o barabar tratamento anda le sheftosko aktiviteteto. Pelungo vrama, le sheftoske aktivitetura kam hasnin anda kodo ke si len bukijarne anda verver etnichno thaj socijalno grupe. Maj but, shaj te dikhel pes jekh cikno paruvimos ando phiravimos le manushengo save potrebin le servisura. Maj but thaj maj but manusha len sama pala o fondo le produktosko vaj servisosko saves vonkamente kinen, i.e. Kastar thaj sar sas kerdo. Lengi intencija na-i te favorin servisura vaj produktura save kana sas kerde rimosarde o mediuo vaj chi dikhlas pes pala le manushikane chachimata le bukijarnenge. Maj but, o barimo le grupego save si afektive si but baro, anda kodo kerel pes jekh marketo savo shaj te resel pes ages kana si jekh dikhli strategija.

Partenerijato

- Policijake centrumura anda Pest regiono
- Ungriko Lolo Trushul anda Pest regiono
- O Centro anda Regionalno Barearimasko Rodipe katar BME
- Themesko Publichno Sastipe thaj le Sastimaske Ofiserongo Serviso ando Pest regiono
- Publichno Love anda o Nacionalno Limos ande Auki
- Regionalno Limos ande Buki thaj Trainigosko Centrumo anda Kecskemet
- Intervencijako Centrumo anda la Bukijako Marketo ande Budapesta
- Le ofisura katar o lokalno governo
- Forosko managemento/sherutnipe
- Vazdindos firma industrijalno non-profit anda Erd
- Servisura anda o Dzutimo la Familijako
- Lokalno Governura le Romenge

O integrame Centralno Programo La Bukijako anda Roma, implementime ko lokalno nivelo katar svako Regionalno Bukijako Ofiso anda Pest shaj te avel adaptime ande svakone felosko regiono vaj municipaliteto, inkerindos konto le lokalno karakteristike. Ko Ungriko nivelo, o programo sas aba buhleardo karing o regiono Jász-Nagykun-Szolnok, ale shaj lokhes te avel transferime ke aver thema, maj but ande Est thaj Centralno Europa, kaj shaj te resel pes sa kodo nivelo partenerijatosko thaj hamimasko katar verver orgaizacije.

János Lengyel, Sherutno katar le Bukijako Ofiso anda Pest Regiono
 lengyelj@lab.hu
 www.afsz.hu

Transferabiliteto

Kontakto

Romane chavore kamen te sikjion

Domenio Edukacija

Institucija Romano Centrumo anda Socijalno Intervencija thaj Studije - Romani CRISS

Them Romania

Generalno Objektivno Te lasharel pes o akceso le Romengo ke oprutni shkola.

Harni Prezentacija Sar jekh rezultato katar e eksperienca so nerisardas o Romani CRISS anda le edukacijake aktivitetura so kerde ande le Romane komunitetura, ame shaj te konfirmis ke le Romane dada/daja thaj studentura chi dzangle ke si thana rezervime le Romenge katar o Ministerijalno zapovesto/ordino, vi anda le oprutne shkole thaj vi anda le profesionalno shkole, thaj anda kodo le aplikacija chi bishalde pes kana trebulas thaj le thana ashile bidinde.

Kade ke, o cilo kadale inicijativako sas te barearen manushikane resursi save bi:

- Bishalen informacija ko lokalno nivelo pala le edukacionalno politike save si anda le Romane chavore.
- Keren bukijake modelura anda o dzutimo le Romane chavorengo.
- Hamin verver socijalno aktorura (dada, deja, edukatorura, sikavne, oprutne shkolake sikavne, shkolake sherutne) kash te implementin le mesuri anda afirmativno akcija anda le Romane chavore.

Dzi akana, le Informacijake thaj Sfatoske Ofisura sas kerde ande verver regionura ande intrego them kash te keren informacijake kampanije anda le studentura thaj lenge familije pala le mesuri anda afirmativno akcija save sas shaj te aven soske o Ministeri la Edukacijako thaj Rodimasko dzutisardas pashe.

Le Informacijake thaj Sfatoske servisura anda Roma sas kerde ande le thana alosarde katar o Romani CRISS pala so arakhle thaj thode ande buki konsilierija, pala so semnosarde partenerijatura le cikne shkolenca thaj le Romane asosijacijenca, thaj pala so lile sa le ekipamentura so trebulas len katar le donacije. E struktura le ofisoski anda informacija thaj sfato sas kade kerdi ke kothe sas jekh jekh reprezentativa jekha organizacijaki, jekh sikavno thaj jekh manush so reprezentilas le interesura le familijake.

Pe rig katar kodo ke dine avri informacija pala edukacionalno politike anda le Roma, maj but dine rekomandacije le studentonge sar te pheren le aplikacije, le centrumura sa kade inkerde kontakto le sherutnenca katar le oprutne shkole, le komitetonca le familijengo thaj le cikne Romane komunitatena, thaj gele khetane le studentonca ke le publichno sesije kaj dine pes kadala rezervime thana. Harnes, sas jekh phanglipe/phurt mashkar e shkola thaj o Romano komuniteto.

- E implementacija le projektoski ande 13 regionura ande Romania.
- O direktno impakto pe Roma thaj o lasharimos lenge aksesosko ke shkola.
- Sas informime maj but sar 2.100 Romane studentura.
- Das pes sfato maj buten sar 723 chavoren, sar te keren aplikacija anda le rezervime thana.
- Arkhlas pes avri le segregacijake thaj diskriminacijake kazura ande shkole.
- Kerde pes modelura anda o dzutimo le Romane studentongo.
- Hamisajle o komuniteto thaj le lokalno liderura kash te dzutin le Romane studentonge, thaj paruvde o gindo le dadendo/dejango pa shkola.
- Le manushikane resursi bishalde informacija ko lokalno nivelo pala le edukacionalno politike save si anda le Romane chavore.
- Lashajlas o kontakto thaj e komunikacija mashkar le NGO thaj aver institucije ko lokalno nivelo (inspektoratura, shkole, oprutne shkole, dadendo/dajengo komitetura, komunitatea sar generalno.
- Mekhle pe rig le kulturalno barieri.

**Le Maj Vashno
Rezultatura**

Vashno Aspektura

Anti Diskriminacijako Fokuso

Ande kado projekto lashajle le tehniko sar te kiden eficiento e informacija/data pala e diskriminacija ko lokalno nivelo: amari relacija savi si aba dumult la komunitateasa, kerdas te avel shaj te arakhen pes thaj te raportin pe kazura segregacijake thaj diskriminacijake bite maj adzukearel pes ivea. O kapaciteto te reaguil pes anda le diskriminacijake kazura lashajlas, najs le pashimataske le komunitatenca (le manushikane resursi sas kothe kana trebulas, le kosti le intervencijake sas cikne, etc) vi ande medijacija thaj vi ande legalno akcija. Anda kodo, sas shaj te observujil pes pashal e implementacija katar le kompensatorichno mesuri sar jekh rezultato la litigacijako vaj medijacijako proceso ande sa le diskriminacijake kazura arakhle.

Maj dur, le projektos sas les direkto impakto pe Roma kade ke lashajlas o akceso le Romengo ke le shkolake servisura thaj ando Romanisko edukacijako sistemi. Le informacijake thaj sfatoske ofisura sa kade dine o shajpe te adaptin pes le generalno norme anda o ulazo ke shkola ke le trubujmata le Romenge.

Partenerijato

Kadale projektos sas les but partenerijatura thaj hamisajle:

- La Edukacijako thaj Rodimasko Ministeri
- Le Regionalno Shkolake Instektoratura
- Edukatorura, sikavne thaj shkolake sherutne
- Romane NGO
- Dada/Deja

La informacijake thaj sfatoske ofisura shaj te aven konsiderime jekh pozitivno eksperiencia soske von ingerde ko lasharimos le akcesosko le informacija, thaj kade ke jekh maj lasho akceso ke kalitativno edukacija. Kadi inicijativa shaj te lel lan o Ministeri la Edukacijako thaj Rodimasko thaj te butearel lan ko nacionalno nivelo ande le thana kaj chi reslas inke o projekto.

Maj dur, e inicijativa shaj te avel vi ande aver thema kash te dzutil pes pashe ko akceso le Romengo ke shkola, maj but kana den pes specijalno thana vaj aver afirmativno mesuri anda le Romane studentura, ale vi kana del pes generalno informacija pala le Romenge edukacionalno bukija.

Georgiana Mihai, Project Coordinator
georgiana@romanicriss.org
www.romanicriss.org

Transferabiliteto

Kontakto

O programo anda e Socijalno Promocija le Romengi

Domenio Buki

Institucija Santa Casa da Misericórdia de Lisboa (SCML)

Them Portugalo

Generalbo Objektivio Promocija le socialno reintegracijaki le terne Romengi kerindos profesionalno thaj shkolako trainingo.

Harni Prezentacija Ando programo si maj but aktivitetura maj but anda le terne Roma ale vi anda le Gadze save mukhen e shkola but rano. Kade ke, o programo primil, integril, dzutil thaj lasharel o avutnipe le participantongo kerindos strategichno akcije kasht e phagerene diskriminacija thaj e socijalno ekskluzija. Anda peski formativno strategija (maj but nivelura tishlerijake/timplarijake, gadengo suvimos, kuhara thaj gulimata) o programo zumavel te phandel o profesionalno trainingo thaj e profesionalno buki.

Jekh drom anda e pre.profesionalizacija le ternengi katar 12 ko 14 bersha, zumavel te lasharel lenge shanse kash te khuven lashes o profesionalno trainigo. Maj but dikhel pala e adaptacija ko proceso le trainingosko, e internalizacija le regulaminosko thaj e integracija ande grupa le perekengi (duj-dujenca). O projekto kamel te avel jekh dimos anglal anda le siklijarne save mukhle e shkola thaj naj len chi soski specializacija, shaj te astarel pes o drom la profesionalno kalifikacijako, ale na mekindos te avel e socijalno ekskluzija.

O formativo drom savo astardas les o programo inkerel konto katar e bazichno kalifikacija le participantongi individualno, katar lenge etnichno thaj kulturalno karakteristike, o karakteri specijalno lega edukacijako, lengo prindzarimasko barearipe thaj lengo kapaciteto te hakijaren le dzanglimata. E evaluacija, konstrukcija thaj integralno baripe le dzenesko kana si pala o respekto anda o personalno identiteto si sa kade zurales vashno, pashe pasha e konstruktivno integracija le diferencijengi.

Maj Vashno Rezultatura

- E integracija le Romane terne dzenengi save mukhle e shkola thaj saven nas len chi soski specializacija ando alternaticno edukacijako sistema.
- O direkto impakto pe le terne Roma thaj maj but o lasharimos ande lengo profesionalno trainingo thaj shajmata bukiyake.

- Le participantura shaj maj feder te potrebin le themutnenge chachimata thaj obligacije.
- Ke le sikavimaske kursura avile maj but sar 600 terne Roma, thaj 65 anda lende line profesionalno kalifikacija.
- Sas shaj te inkeren pes maj but sar 4.600 chasura shkolake thaj profesionalno trainingoske ando 2005to bserh ande pandzi verver kursura.

- O hamimos thaj o zurearimos la Romanea komunitateako.
- E buki ande le thana kerdas pes khetane le familijenca le participantonge, shutindos akcento pe lengo hamimos ande le trainingosko proceso.
- Individualno dikhipe anda sa le participantura.
- Dikhle, fleksibilno thaj adaptime servisura.
- Atencija ko kulturalno diversiteto.
- Andas pes ekonomikno dzutimo anda trainingo, hamata thaj transporto.
- Psiho-uedagogichno dzutipe.
- Potrebisardas pes o ERDF.

O programo dzutil aktivno te phageren pes le stereotipura so si pa Roma, lel sama po kontakto mashkar le terne Roma thaj Gadze save aven ko trainingo ande jekh interkulturalno atmosfera. Pe aver rig, civichno thaj informalno edukacijake dzanglimata si komplementarno le trainingoske, thaj kothe del pes дума pala le problemura le diskriminacijake, ekskluzijake thaj ksenofobijake.

Jekh anda e maj vashno principura le trainingoske kerdo katar PPSC, si e atencija ko kulturalno diversiteto, thaj maj but ke Romani kultura thaj tradicije. E edukacija thaj o profesionalno trainingo si jekh vashno paso ando akceso ke

Vashno Aspektura

Anti Diskriminacijako Fokuso

le edukacijako sistemi thaj themutnipe thaj o bazichno objektivno si te del pes voja ka le terne Roma te akcesin e buki, kothe kaj o komuniteto si te nakhavel strukturalno diskriminacija.

Le programos si les jekh permanento kontakto le firmenca thaj manushenca so den e buki, kaj vazden pes partenerijatura, kamindos te phageren pes le diskriminacijake barieri ando akceso le Romengo ke le bukijako marketo, barearindos lenge bukijake shajmata thaj profesionalno barearipe. O edukacionalno barearipe, thaj vi e buki le familijenca si jekh rig anda le ati-diskriminatorichno aktivitetura save kerde pes.

- Shkole
- CPCJ
- O Instituto anda e Socijalno Reintegracija
- Le Servisura katar o SCML
- E Kriss le Familijaki thaj le Minorengi

Partenerijato

O Programo anda e Socijalno Promocija le Romengi shaj te avel jekh modelo specijalno lasho anda transferabiliteto, soske si bazime pe socijalno integracija thaj koncentril pes maj but po barearimos katar o profesionalno trainingo thaj katar le shajmata anda jekh regularno buki.

Transferabiliteto

E eksperienca katar o centrumo anda o multikulturalno trainingo anda e promocija le informacijaki le sikavnengi pala le siklijarnengi adaptacija ke le shkolake thaj socijalno pozicije; o barearimos katar le individualno droma le trainingoske thaj le sikavimaski kurikula fokusime pe le individualno dzanglimata; thaj e implementacija katar le neve metodologije ando konteksto jekhe trainingosko, shaj te adaptil pes ke svako organizacija savi lel pes pala le ethnichno minoritetura thaj aver shudine manusha.

Carla Coelho, PPSC coordinator
carlamcoelho@scml.pt

Kontakto

Khelimatengi Kutija. Anglune bershengo baripe perdal khelipe

Domenio Edukacija

Institucija Save the Children

Them Oprutno Irlando

Generalno Objektivno Te zurearel pes o ramomos le chavorengo Phirutne ande preshkola, kash te lasharel pes pashe te aven gata te anda baripe.

Harni Prezentacija Khelimatengi kutja si jekh programo barearimasko anda le Anglune Bersha, savo kerel buki le chavorenca katar le Irlandisko Phirutne dzi shtare bershenge thaj lenge dadenca/dejanca, ande lenge khera. Lesko cilo si te dzutil le daden/dejan te hakijaren thaj te den maj dur o hakijaripe le khelimasko, te ciknijaren varesave na-barabarimata save sas te nakhaven le Phirutnenge chavore ande relacija lenge dzanglimatenca anda prindzaripe, koordinacija thaj socijalo, thaj te zor ko ramomos ande pre-shkola le shavorengo.

Astarindos ando August 2003to bersh, le Khelimatengi Kutija reslas ando intrego Oprutno Irlando katar o Save the Children thaj NIPPA, jekh regionalno organizacija so kerel buki anda le Anglune Bersha - thaj le dzutimasa katar maj but lokalno grupe so dzutin le Phirutnen. Jakhe vashno impulso anda programo sas kana ando 2001to bersh las pes sama ke le Phirutnenge chavore dzan ke pre-shkola trin var maj cira sar le aver chavore, thaj ke kado kedas len te aven bihasnako kana astaren te dzan ke shkola kana si bershenge. Le Phirutne chi ramon penge chavoren ande pre-shkola soske von chi pakijan ke le pre-shkoli shaj te den jekh sigurno thaj pozitivno mediumo lenge chavoren.

Adaptindos e Ucho/Skopo Anglune Bershengi metodologija, le manusha save keren buki ande le Khelimatengi Kutija anen khelimata pala lenge bersha ko svako chavoro khere svako kurko, thaj parovenas len regularno. Soske o programo das zor aktivno kash te participin vi le dada/deja ando proceso le khelimasko, o programo dzutisardas te vazdel pes e pakiv thaj o pakijajpe. Sar jekh rezultato, le dada/deja sas indikator ande penge sikavimaske shajmata, thaj vi zurearde pengo hakijaripe pa edukacija.

- D-anda 2003to bersh, le Khelimatengi Kutija dzutisardas pashe karing 270 chavore dzi shtare bershenge, save reprezentin karing 65% anda le Phirutnenge chavore saven si len eligibilno bersha.
- Soske o projekto operil regionalno tela o centralno sherutnipe, sas shaj te del pes maj dur servisura varesave chavoren kana lenge familije mukisarde pengo than ando Oprutno Irlando.
- Pala sar sikaven le governoske statistike, ande vrama le projektoski barilas katar 46% ke 69% o ramomos ande pre-shkola le chavorengo katar le Phirutne.
- Barilas zurales o nivelo katar le socijalno dzanglimata, koordinacija thaj koncentracija mashkar le chavore save participitas.
- Le dadengi/dejangi pakiv barilas soske prindzarde e barearimaski valorea/vrednost le khelimaski, thaj le shajmata anda pengo trainingo.
- O trainingo si kerdo pala le preshkolake trubujmata kash te hakijarel pes maj feder thaj te respektil pes le Phirutnengi cultura.

**Vashno
Rezultatura**

Vashno Aspektura

- O Governo prindzardas o barvalimo le programosko Khelimatengi Kutija, thaj kodo dikhel pes ande lesko palutno programo Chavore & Terne Manusha.
- Sas o angluno barearimasko fokusime serviso anda Phirutne anda Oprutno Irlando savo sas kerdo ko regionalno nivelo thaj na pala o specificiteti jekhe tanesko.
- Jekh ko jekh provizija ando mediuo le chavoresko, leste khere.
- Kamelas pes te barearel pes e voja le dadengi/dejangi kash te ramon penge chavoren ande pre-shkola.
- Zuralo fokusio po kidimos le informacijako/data, mesuri thaj rezultatura, na kade sar si ande le normalno eksperience sar dine pes le serviso le Phirutnenge ando Oprutno Irlando.
- O bi precedentosko stabiliteto thaj o ucho moralo le bukijarnengo anda timo sikavel le barvalimata le bukijake thaj sar le dada/deja observujsarde kodo.

Anti Diskriminacijako Fokusio

O programo nerisardas kana das zor maj bute daden/dejan te ramon penge chavoren ande pre-shkola thaj, sar jekh rezultato, te dzan ande obligatorichno shkolo avindos len maj cira bihasne. O programo sa kade, bareardas o akceso le Phirutnenge ke le edukacijako sistemi, thaj vi lengi participacija ando edukativno proceso lenge chavorenge. Jekh zuralo vashno elemento ande kado proceso sas te kerel pes kulturalno thaj anti-diskriminatorichno trainingo le bukijarnenge anda pre-shkola kash te kerel pes jekh lasho mediuo le chavorenge. O programo kamel te zurearel pesko fokusio kerindos monitorizacija thaj kritika le maladimasko kulturalno thaj le obligacijake anti-rasistichno ande le pre-shkolake mediuura.

Partenerijato

- O strategichno sherutnipe sas kerdo katar o Save the Children thaj NIPPA, o maj baro regionalno NGO anda le Anglune Bersha.

- E rola katar jekh bari Phirutnengi NGO anda Dublin, Pavee Point, kash te dzutil ando strategichno sherutnipe, dikhel pes akana (kash te lel e rola savi sas lini maj anglal katar le Phirutnengo Mishkipe NI).
- Ande e operacionalno sherutnimaski grupa si duj strategichno partenerura, shov Phirutnenge NGO, thaj le reprezentative katar vi le duj Sastimaske Vizitatorura thaj sikavne.

O programo evalujl pes akana. Sa kade, lasharel pes akana jekh praktikako manualo/lil savo lel opre o proceso thaj le eksperience anda o barearimos thaj e implementacija le programoski. Arakhlas pes avri duj bukija ke si kritichno anda e detaliime konsideracija. Angluno, sar le Phirutnen shaj te avel len jekh chacho senso katar o sherutnipe le programosko Khelimatengi Kutija. Dujto, sar o modelo e Khelimatengi Kutija kerdo khere shaj te vazdel le nabarabarimata katar aver grupe ande save si shudine thode pe rig terne manusha, sar eksempla kodola save si nasfale, thaj kodola save si nashalde vaj migrantura. Anda kodo kamel pes te rodel pes ando detalio o transferabiliteto le programosko sar jekh kulturalno dzutimasko thaj anti-diskriminatorichno modelo le servisonge bazime pe chachimata.

David Simpson, Assistant Director. Save the Children
d.simpson@savethechildren.org.uk
www.savethechildren.org.uk.

Transferabiliteto

Kontakto